

2013

Tarievenonderzoek energie

Vereniging de Vastelastenbond

Onderzoek naar het verschil in
tarieven voor onbepaalde tijd
(slaperstarieven) in de
energiemarkt

Vereniging de Vastelastenbond

21-5-2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Samenvatting onderzoek

3. Aanleiding en opzet van het onderzoek

- 3.1. Uitleg energietarieven
- 3.2. Werkwijze ten behoeve van het onderzoek

4. Onderzoek verbruiksprofielen

- 4.1. Éénpersoons huishouden in een appartement (profiel laag)
- 4.2. Tweepersoons huishouden in een twee-onder-één-kap woning (profiel gemiddeld)
- 4.3. Vierpersoons huishouden in een vrijstaande woning (profiel hoog)

5. Berekening en analyse

- 5.1. Berekening jaarkosten onbepaalde tijd tarieven van verschillende leveranciers
- 5.2. Conclusies berekenmodule tarieven middels 3 verbruiksprofielen

6. Tips voor de consument

Bronvermelding

1. Inleiding

Over het onderzoek

In 2004 is de energiemarkt geliberaliseerd. Het doel van de liberalisering is eenvoudig. Klanten mogen zelf hun energieleverancier kiezen. Hierdoor worden leveranciers gedwongen te concurreren op het gebied van prijs, service en voorwaarden. Concurrentie leidt over het algemeen tot klantgerichte producten en diensten en scherpere prijzen.

De hedendaagse energiemarkt wordt door de consument echter als onoverzichtelijk en onduidelijk ervaren. De verschillende tariefbepalingen, wet- en regelgeving en onoverzichtelijke voorwaarden maken het er niet makkelijker op.¹ Om deze reden wil de Vastelastenbond duidelijkheid bieden aan de consument.

Bijna 60% van de Nederlandse huishoudens is na de liberalisering van de energiemarkt niet overgestapt en maakt gebruik van een contractvorm voor onbepaalde tijd. Op deze groep consumenten heeft dit onderzoek betrekking. Dit gaat om ruim 4,4 miljoen huishoudens in Nederland.²

Er zijn grote prijsverschillen in de producten voor nieuwe klanten. Maar hoe zit het met de tarieven en de concurrentie voor bestaande klanten? Dat wordt in dit rapport onderzocht.

In dit onderzoeksrapport presenteert de Vastelastenbond de verschillen in tarieven van de grote leveranciers voor contracten voor onbepaalde tijd, ook bekend als 'slaperstarieven'.

Over de Vastelastenbond

De Vastelastenbond onderzoekt diverse ontwikkelingen in de markt en informeert de consument over de conclusies en opmerkelijke zaken.

Vereniging de Vastelastenbond opereert sinds 2004 als inkoopcollectief en belangenbehartiger voor consumenten. Sinds die tijd hebben ruim 50.000 leden zich aangesloten om gezamenlijk te streven naar scherpe tarieven én goede service. De Vastelastenbond bundelt de kracht van consumenten om zo prijs, service en voorwaarden bij aanbieders bespreekbaar te maken. Hierbij staat besparen en gemak voor de leden voorop.

2. Samenvatting onderzoek

Het onderzoek

Sinds de liberalisering van de energiemarkt (juli 2004) kunnen Nederlandse huishoudens zelf kiezen voor hun leverancier. Nieuwe klanten krijgen scherpe aanbiedingen. Maar hoe zit het met de tarieven van bestaande klanten of klanten die nog nooit zijn overgestapt?

Klanten die nog nooit zijn overgestapt of klanten waarbij hun initiële contract is afgelopen hebben een zogenaamd onbepaalde tijd contract. Deze contracten hebben een variabel tarief dat twee keer per jaar wijzigt. Het onderzoek is gebaseerd op onbepaalde tijd tarieven die golden op 1 mei 2013.

Het eerste dat in het onderzoek naar voren kwam is dat het niet onbegrijpelijk dat de consument niet weet waar hij/zij aan toe is. Niet alle leveranciers geven namelijk inzicht in de tarieven voor onbepaalde tijd. Vereniging de Vastelastenbond heeft naar aanleiding van websitebezoek en/of telefonisch contact de tarieven mogen ontvangen. Oxxio heeft als enige leverancier geen inzicht gegeven in haar onbepaalde tijd tarieven.

In het onderzoek is gebruik gemaakt van 3 soorten verbruiksprofielen: laag verbruik, gemiddeld verbruik en een hoog verbruik. Het prijsverschil bij een laag verbruik loopt op tot € 108,16 per jaar, bij een gemiddeld verbruik €133,72 per jaar en bij een hoog verbruik zelfs €185,23 per jaar.

Conclusies

- De Vastelastenbond is zeer verbaasd over de grote prijsverschillen tussen de energieleveranciers. Met name het prijsverschil tussen de voordeligste en de drie duurste leveranciers is zeer opmerkelijk;
- De meest voordelige leverancier voor een laag verbruik en een gemiddeld verbruik is Dong. Bij een hoog verbruik is energiedirect.nl het meest voordelig;
- Dong, Eneco en Greenchoice komen in alle gebruiksprofielen goed uit het onderzoek naar voren;
- E.ON en NLenergie komen bij alle gebruiksprofielen als duurste leverancier uit de bus.

3. Aanleiding en opzet van het onderzoek

Wie rond zoekt op het internet wordt bedolven onder aanbiedingen van energieleveranciers. De één lijkt nog scherper dan de andere.

Maar hoe zit het met de tarieven van huishoudens die nog niet zijn overgestapt of klanten die één keer zijn overgestapt? En bij klanten die na hun contractstermijn bij dezelfde energieleverancier zijn gebleven?

Deze klanten staan op de zogenaamde onbepaalde tijd tarieven. Dit zijn variabele tarieven die twee keer per jaar worden aangepast.

Ruim 60% van de Nederlandse huishoudens heeft een onbepaalde tijd energiecontract met bijbehorende variabele tarieven¹.

De Vastelastenbond is benieuwd naar de onderlinge verschillen tussen de onbepaalde tijd tarieven van leveranciers. Zijn er grote verschillen of liggen de prijzen rond hetzelfde niveau? Welke leveranciers zijn het duurst en welke leveranciers zijn het goedkoopst?

De Vastelastenbond wil inzichtelijk maken welke onbepaalde tijd tarieven de energieleveranciers handhaven en welke gevolgen dit op de hoogte van de energierekening heeft.

3.1 Uitleg energietarieven

Vast of variabel

Er worden verschillende energietarieven gehandhaafd. Zo zijn er variabele tarieven, en vaste tarieven voor een bepaalde tijd (1 jaar, 3 jaar of 5 jaar). Variabele tarieven wijzigen over het algemeen twee keer per jaar. Op 1 januari en op 1 juli. Vaste tarieven blijven gedurende een contractperiode ongewijzigd.

Nieuwe of bestaande klanten

Er zijn verschillen tussen variabele tarieven voor nieuwe klanten en bestaande klanten van een energieleverancier. De variabele tarieven voor bestaande klanten worden onbepaalde tijd tarieven genoemd, en zijn anders – hoger – geprijsd.

Wanneer de consument in het verleden gebruik heeft gemaakt van een aanbieding of actiecontract van bijvoorbeeld één jaar en dat jaar is voorbij, dan vervalt de consument automatisch in een onbepaalde tijd contract met onbepaalde tijd tarieven. In de markt staan deze tarieven bekend als 'slaperstarieven', en daarmee ook als de duurdere tarieven.

Een onbepaalde tijdcontract is van toepassing op;

1. Een consument die nog nooit is overgestapt.
2. Een consument die wél is overgestapt, maar waarvan de looptijd van het contract is verlopen.

3.2 Werkwijze ten behoeve van onderzoek

Allereerst heeft Vereniging de Vastelastenbond alle tarieven van de 10 grootste energieleveranciers in Nederland verzameld. Om een gedegen berekening te kunnen maken was het noodzakelijk gebruikersprofielen samen te stellen die het gemiddelde verbruik van de consument het beste vertegenwoordigen.

Vervolgens zijn de tarieven doorgerekend naar totale kosten per jaar. Deze kosten zijn met elkaar vergeleken om conclusies te trekken voor de verschillende verbruikersprofielen.

4. Onderzoek verbruiksprofielen

Vereniging de Vastelastenbond heeft drie profielen samengesteld. Deze profielen vertegenwoordigen de meest voorkomende woonsituaties in Nederland³. De uitkomsten geven de verschillen in jaarlijkse kosten van de verschillende energieleveranciers weer.

4.1. Eénpersoons huishouden in een appartement (Profiel Laag)

Het Profiel Laag wordt gekenmerkt door een huishouden dat bestaat uit één persoon. De consument van dit profiel woont doorgaans in een appartement.

Het verbruik is voor profiel laag is vastgesteld op:

Stroom/ Elektriciteit:	2010 kWh
Gas:	900 M ³

4.2. Tweepersoons huishouden in twee-onder-één-kap woning (Profiel Gemiddeld)

Dit profiel geeft het gemiddelde verbruik in Nederland weer.

Het betreft twee personen die woonachtig zijn in twee-onder-één kap woning.

Het verbruik is voor profiel gemiddeld is vastgesteld op:

Stroom/ Elektriciteit:	3360 kWh
Gas:	1670 M ³

4.3. Vier persoonshuishouden in een vrijstaande woning (Profiel Hoog)

Er zijn ook woonsituaties waarbij het energieverbruik hoger dan gemiddeld is. Daarvoor is Profiel Hoog samengesteld. Dit profiel heeft betrekking op een gezin bestaande uit 4 personen. Het gezin is woonachtig in een vrijstaande woning.

Het verbruik voor profiel hoog is vastgesteld op:

Stroom/ Elektriciteit:	4580 kWh
Gas:	2220 M ³

Berekening en analyse

5.1. Berekening

De uitkomsten geven de jaarlijkse kosten van de energierekening weer. Het onderzoek is van toepassing op twee groepen:

1. De consument die nog nooit is overgestapt. Dit betreft bijna 60% van de Nederlandse huishoudens.
2. De consument die wél is overgestapt, maar waarbij de looptijd van het contract is verlopen.

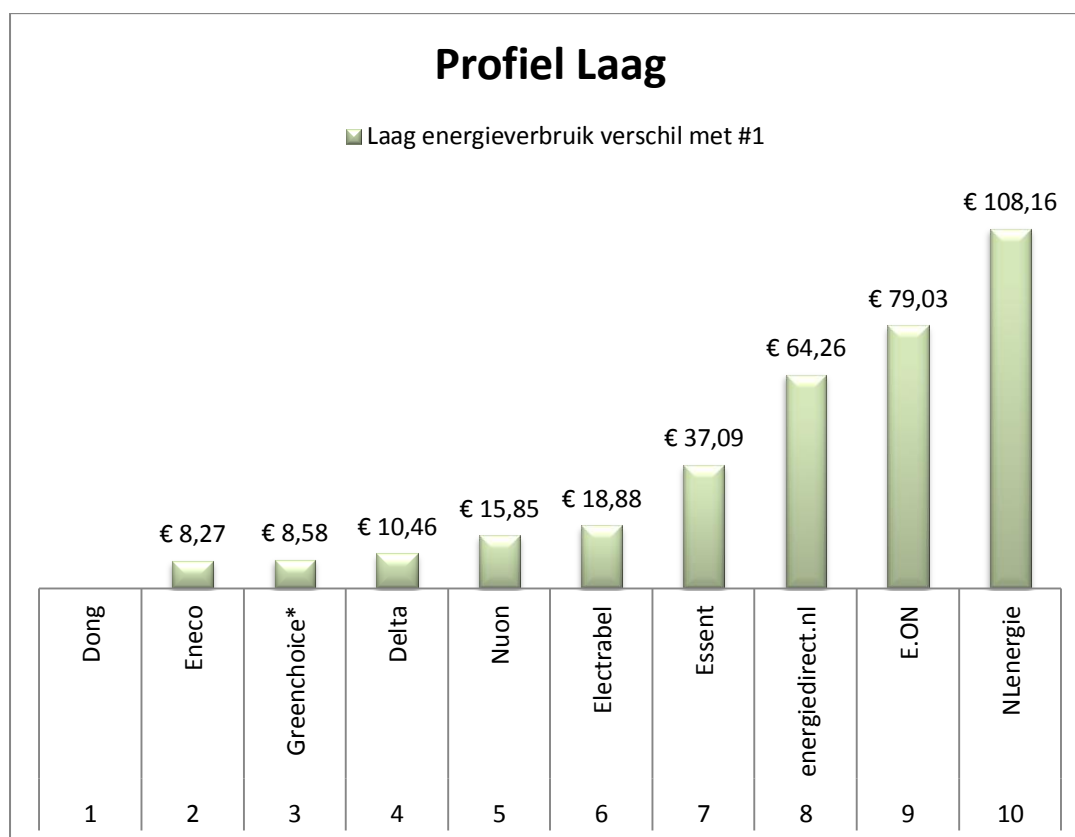
5.2. Uitgangspunten berekening

- De berekening is gebaseerd op de totale jaarkosten. Dat betekent een gastarief per M³ (exclusief regiotoeslag) inclusief vastrecht gas.
- Stroom is berekend op basis van enkel tarief, inclusief vastrecht stroom en de heffingskorting.
- Alle tarieven zijn inclusief energiebelasting, netbeheerderskosten (Liander), opslag duurzame energie en BTW (21%).
- De peildatum voor de verschillende onbepaalde tijd tarieven is 1 mei 2013.

Eénpersoons huishouden in een appartement (profiel laag)

Stroom/ Elektriciteit: 2.010 kWh
Gas: 900 M³

Laag energieverbruik				
		Gas	Stroom	Totaal
1	Dong	€ 785,71	€ 361,26	€ 1.146,96
2	Eneco	€ 797,36	€ 357,87	€ 1.155,23
3	Greenchoice*	€ 798,91	€ 356,63	€ 1.155,54
4	Delta	€ 808,80	€ 348,63	€ 1.157,43
5	Nuon	€ 801,16	€ 361,66	€ 1.162,82
6	Electrabel	€ 810,58	€ 355,27	€ 1.165,85
7	Essent	€ 811,69	€ 372,37	€ 1.184,06
8	energiedirect.nl	€ 828,32	€ 382,91	€ 1.211,22
9	E.ON	€ 844,27	€ 381,73	€ 1.226,00
10	NLenergie	€ 852,32	€ 402,81	€ 1.255,13

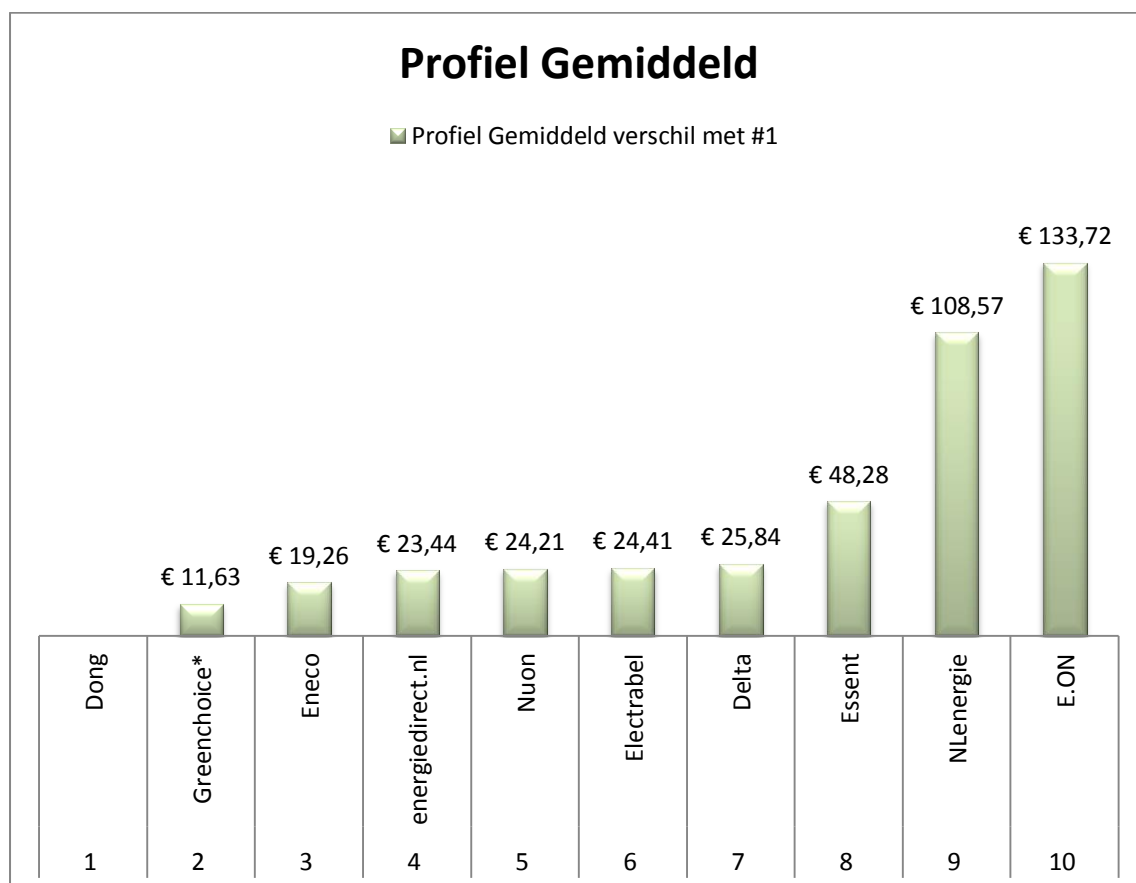
* Geeft een korting van € 0,0025 t.o.v. de standaard leverancier in de regio. In dit geval Nuon.

** Het onbepaalde tijd tarief van leverancier OXXIO is niet meegenomen. Deze tarieven staan niet op de website. Ook de klantenservice kon of wilde geen onbepaalde tijd tarieven opgeven.

Tweepersoons huishouden in twee-onder-één-kap woning (profiel gemiddeld)

Stroom/ Elektriciteit: 3.360 kWh
Gas: 1.670 M³

Gemiddeld energieverbruik				
		Gas	Stroom	Totaal
1	Dong	€ 1.281,50	€ 670,00	€ 1.951,50
2	Greenchoice*	€ 1.300,86	€ 662,27	€ 1.963,13
3	Eneco	€ 1.304,97	€ 665,79	€ 1.970,76
4	energiedirect.nl	€ 1.309,13	€ 665,81	€ 1.974,94
5	Nuon	€ 1.305,03	€ 670,67	€ 1.975,71
6	Electrabel	€ 1.321,07	€ 654,83	€ 1.975,91
7	Delta	€ 1.334,41	€ 642,93	€ 1.977,34
8	Essent	€ 1.319,34	€ 680,44	€ 1.999,78
9	NLenergie	€ 1.357,77	€ 702,31	€ 2.060,07
10	E.ON	€ 1.385,03	€ 700,19	€ 2.085,22

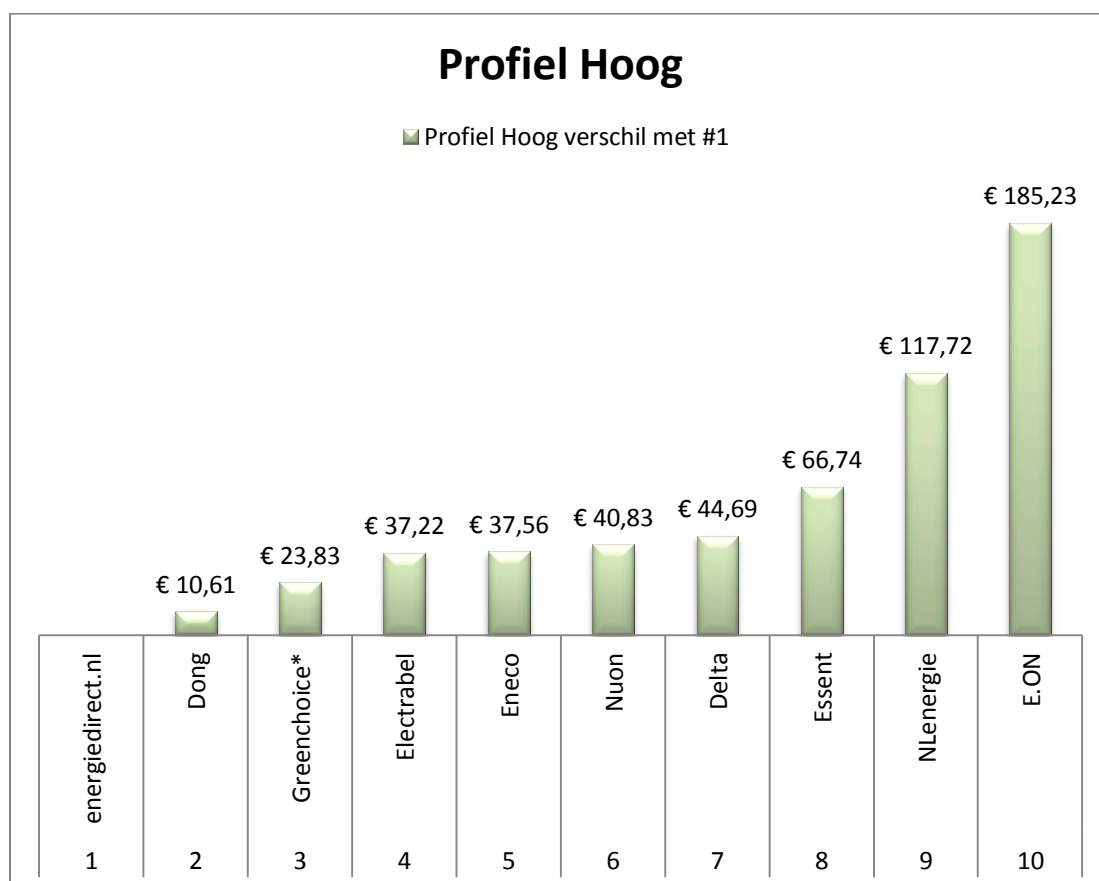
* Geeft een korting van € 0,0025 t.o.v. de standaard leverancier in de regio. In dit geval Nuon.

** Het onbepaalde tijd tarief van leverancier OXXIO is niet meegenomen. Deze tarieven staan niet op de website. Ook de klantenservice kon of wilde geen onbepaalde tijd tarieven opgeven.

Vierpersoons huishouden in een vrijstaande woning (profiel hoog)

Stroom/ Elektriciteit: 4.580 kWh
 Gas: 2.220 M³

Hoog energieverbruik				
		Gas	Stroom	Totaal
1	energiedirect.nl	€ 1.652,57	€ 916,44	€ 2.569,01
2	Dong	€ 1.635,63	€ 943,98	€ 2.579,61
3	Greenchoice*	€ 1.659,39	€ 933,44	€ 2.592,84
4	Electrabel	€ 1.685,72	€ 920,51	€ 2.606,23
5	Eneco	€ 1.667,55	€ 939,02	€ 2.606,57
6	Nuon	€ 1.664,94	€ 944,89	€ 2.609,84
7	Delta	€ 1.709,84	€ 903,85	€ 2.613,69
8	Essent	€ 1.681,94	€ 953,81	€ 2.635,75
9	NLenergie	€ 1.718,80	€ 967,92	€ 2.686,73
10	E.ON	€ 1.771,28	€ 982,95	€ 2.754,24

* Geeft een korting van € 0,0025 t.o.v. de standaard leverancier in de regio. In dit geval Nuon.

** Het onbepaalde tijd tarief van leverancier OXXIO is niet meegenomen. Deze tarieven staan niet op de website. Ook de klantenservice kon of wilde geen onbepaalde tijd tarieven opgeven.

5.2. Conclusies berekenmodule tarieven middels 3 verbruikersprofielen

- Allereerst wil Vereniging de Vastelastenbond vooropstellen dat onbepaalde tijd tarieven de duurder tarieven in de markt zijn. In vergelijking met tarieven voor een bepaalde tijd kan een consument – wanneer men nog niet is overgestapt – tot € 500,- besparen³.
- Oxxio is uitgesloten van het onderzoek, omdat deze energieleverancier haar tarieven niet kenbaar wilde maken voor het onderzoek.
- Voor een laag verbruik (Profiel Laag) is energieleverancier Dong het goedkoopst. Op basis van een laag verbruik is het verschil tussen het duurste contract (NLenergie) en het goedkoopste contract (Dong) voor een onbepaalde termijn € 108,16 per jaar.
- Voor een gemiddeld verbruik is energieleverancier Dong het goedkoopst. De onderlinge verschillen lopen tussen de energieleveranciers sneller op dan bij een laag verbruik. Op basis van een gemiddeld verbruik is het verschil tussen het duurste contract (E.ON) en het goedkoopste contract (Dong) voor een onbepaalde termijn € 133,72 per jaar.
- Energiedirect.nl is de goedkoopste leverancier is voor de consument in het Profiel Hoog. Op basis van dit profiel is het verschil tussen het duurste contract (E.ON) en het goedkoopste contract (energiedirect.nl) voor een onbepaalde termijn € 185,23 per jaar.
- De Vastelastenbond vindt het opmerkelijk dat voor exact dezelfde contractsvorm de tarieven zo ver uit elkaar liggen.
- Dong, Eneco en Greenchoice komen in alle verbruiksprofielen voordelig uit het onderzoek naar voren. Voornamelijk voor Profiel Laag en Profiel Gemiddeld zijn de onbepaalde tijdstarieven in vergelijking met andere leveranciers goedkoper.
- Tot plaats zeven op de vergelijkingslijst zijn de verschillen bij alle profielen betrekkelijk klein.
- Vanaf plaats acht lopen de verschillende drastisch op.
- De grootste verschillen zijn zichtbaar bij het onderzoekprofiel voor een hoog verbruik.
- E.ON en NLenergie zijn bij alle onderzoekprofielen de duurste energieleveranciers. Het valt de Vastelastenbond op dat E.ON en NLenergie, die zich profileren als prijsvechters absoluut niet concurrerend zijn.

6. Tips voor de consument

Vereniging de Vastelastenbond adviseert consumenten het volgende:

1. Kies voor een vast contract met vaste prijzen voor een bepaalde periode. Deze tarieven zijn in (bijna) alle gevallen voordeliger. Daarnaast weet u qua tarief en looptijd precies waar u aan toe bent.
2. Houdt de einddatum van uw contract scherp in de gaten, onderneem actie en stap tijdig over.
3. Maak altijd een vergelijking op basis van stroomtarieven, gastarieven en het maandelijks vastrecht. Maak dus geen vergelijking op basis van een maandelijks voorschotbedrag.
4. Vraag aan de klantenservice van uw huidige energieleverancier wat uw stroomtarieven, gastarieven en de maandelijks vastrechtkosten zijn, en laat dit schriftelijk bevestigen. De energietarieven op uw laatste jaarnota gelden namelijk niet meer en de tarieven op de website van de leveranciers gelden vaak alleen voor nieuwe klanten.
5. Wilt u niet overstappen naar een andere energieleverancier? Kies dan voor een vast contract met vaste energietarieven bij uw huidige energieleverancier.

Bronvermelding

1. Autoriteit Consument & Markt (april 2013), *Tendrapportage Marktwerving en Consumentenvertrouwen in de energiemarkt Tweede halfjaar 2012*, p8;
2. ECN: Energie-Nederland en Netbeheer Nederland (november 2012), *Energietrends 2012*, p5;
3. Nibud (2013), website geraadpleegd om (gemiddelde) profielen samen te stellen: <http://www.nibud.nl/uitgaven/huishouden/gas-elektriciteit-en-water.html>
4. Autoriteit Consument & Markt (april 2013), *Tendrapportage Marktwerving en Consumentenvertrouwen in de energiemarkt Eerste halfjaar 2012*, p10.